UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ōrigenus Tōn Eis Tas Theias Graphas Exēgētikōn Apanta Ta Ellēnisti Heuriskomena

Origenes

Rothomagi, 1668

In Cant. Canticorvm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-19358

Visual Library

pturæ locos libr. 3. περὶ ἀρχῶν, cap. 1. & libr. 7. in Epiſtol. ad Rom. ſed ſententia diſſimili; illic enim ad boni operis ſuſceptionem ſufficere ſibi liberum voluntatis arbitrium, ad ejuſdem perfectionem divinæ gratiæ auxilium requiri ſtatuit; qui fuit error Semipelagianorum: hic vero ad comparandam virtutem, eandemque retinendam gratiæ ſubſidio utrobiq; opus eſſe docet. Vnde adducor ad ſuſpicandum has Origenis diſputationes à Rufino interprete fuiſſe Pelagianiſmi aura afflatas, quo ipſe fuerat infectus. Quanquam non negamus nimis ſtrictim gratiæ vires ab ipſo quoque Origene fuiſſe reſectas, imo fuſe id oſtendimus in Origenianis.

P. 49. καὶ ἐν τῷ ἱερεμίᾳ] Vel Origenem librariorum oſcitantia corrupit, vel ſua fefellit memoria; cum Ieremiam pro Michæa nobis exhibuit.

P. 50. τῶν ἑτεροδόξων ψυχὰς] Verte: *Hæreticorum animos*, nam ſignificationem vocabuli hujus, ἑτεροδόξων, non ſatis exprimit illud, *diſſentientium*.

P. 51. ἐλκεσαϊτῶν] Epiphanius Hær. 19. cap. 1. & Hær. 30. cap. 3. Auguſtinus de Hæreſ. Theodoretus, alij.

φησὶ δὲ ὅτι τὸ ἀρνήσασθαι, &c.] Epiphanius Hær. 19. cap. 1. ὑποκρίνεσθαι δὲ διδάσκει, φήσας μὴ εἶναι ἁμαρτίαν, εἰ καὶ παρατύχοιεν εἴδωλα προσκυνῆσαι καιροῦ ἐνστάντος διωγμοῦ, ἐὰν μόνον ἐν τῇ συνειδήσει μὴ προσκυνήσῃ, καὶ εἴ τι δ' ἂν ὁμολογήσῃ ἐν στόματι, ἐν δὲ τῇ καρδίᾳ μή· *Quos etiam ſimulatores eſſe docuit; cum ullum negaret eſſe crimen, ſi quis perſecutionis tempore Idola veneretur, dummodo minime id ex animo faciat; aut ſi quid ore tenus, non item animo profiteatur.* Eadem fuit Baſilidis doctrina, ut eſt apud Origenem Homil. 3. in Ezech. & Tract. 28. ac 29. in Matth. Idem ſciſcebant Priſcillianiſtæ, uti ſcriptum reliquit Auguſtinus, lib. De Hæreſib. & alibi, eoſque S. Petri exemplo confutavit, qui quamvis Chriſtum ore tenus, non etiam corde negaſſet, grauiter tamen peccavit, peccatumque amara pœnitentia emendavit.

καὶ βίβλον τινὰ φέρουσιν, &c.] Qui tamen is fortaſſe erat quem ab Elxæo ipſo Elceſaitarum anteſignano lucubratum fuiſſe tradit Epiphanius Hær. 19. cap. 1. his verbis: συνεγράψατο δὲ οὗτος βιβλίον δῆθεν κατὰ προφητείαν, ἢ ὡς κατὰ ἔνθεον σοφίαν· *Librum quendam velut Prophetico ſpiritu afflatus edidit, divina ſcilicet ſapientia plenum.*

IN CANT. CANTICORVM.

P. 52. ἐκ τοῦ ϛ' τόμου, &c.] Sequens fragmentum aliquantiſper deformatum reperias in Homilia ſecunda ex illis quatuor, quæ cum Prologo in Editione Latina Origenis reperiuntur.

ὑλικὸς γάρ τις] ὑλικὸς apud Chriſtianos auctores eum ſignificat, cujus animus curis terrenis implicatus, & humi afflictus ad cœleſtia numquam ſe erigit.

πηλοῦ φίλος τυγχάνων·] *Amica luto ſus.* Horat.

IN IEREMIAM.

προλέγει αὐτῷ τὸ προκείμενον] Verte: *prædicit ei quod ſibi propoſitum eſt.* P. 53.

ἔτι τρεῖς ἡμέραι καὶ, &c.] Ita LXX. & Arabs: at Ebræa, & Ionathan, & Syrus, & Vulgata habent, *quadraginta*, quæ ſecutus eſt Hieronymus in ſuis ad Ionam Commentarijs.

εἶτα ὁ ἐντυγχάνων, ἐὰν μὴ προσέχῃ τῇ ἀναγνώσει, μηδὲ ἐξετάζῃ τὸ βούλημα] Negativam particulam non agnoſcit Hieronymus, & ſic legit: ἐὰν προσέχῃ τῇ ἀναγνώσει, καὶ ἐξετάζῃ. optime, ſic enim in fine periochæ hujus: ἐὰν προσέχωμεν τῇ ἀναγνώσει. Legendum quoque in Hieronymo: *dicere poteſt*, non, *diſcere*.

ἀβραὰμ προφήτης, &c.] Quin & Adamo P. 55.
ipſi locum inter Prophetas tribuit Origenes Commentar. in Cantic. *Inter Prophetas autem numeratur & Adam, quia magnum myſterium prophetavit in Chriſto & in Eccleſia, dicens: Propter hoc relinquet homo patrem ſuum & matrem ſuam, & adhærebit uxori ſuæ, & erunt ambo in carne una. Evidenter enim de his dictis eius dicit Apoſtolus, quia myſterium hoc magnum ſit; ego autem dico in Chriſto, & in Eccleſia.*

καὶ τὰ φαῦλα τὰ ἐν ταῖς ψυχαῖς,] Hierony- P. 56.
mum: *per varia delicta*: legerat: κατὰ τὰ φαῦλα. κατὰ à ταχυγράφοις contractum vel Corderio, vel librario fraudi fuit.

ἔγνω γὰρ τὰ διαφέροντα καὶ κρείττονα] Hic la- P. 58.
pſus eſt Hieronymus: *Scit enim ab his differentias, ſcit meliora, ſcit Dominus eos qui ejus ſunt.* Verte: *Novit enim præſtantiora & meliora.*

θέλεις με λαλεῖν ἀνθρώποις, &c.] Hic valde luxata erat Hieronymi ſcriptura: *Scio quædam iſto ſermone mortali vix eloqui terreſtribus*, &c. quæ reſtituimus. In ſequentibus: ἐγὼ διάλεκτόν σου τοῦ θεοῦ, λόγος εἰμί σου τοῦ θεοῦ, eradendum videtur duplex illud τοῦ θεοῦ, ut pote peregrinum, quodque Hieronymus non agnoſcit.

πῶς λέγει τί. οὐκ ἐπίσταμαι λαλεῖν;] Et Hie- P. 59.
ronymus, & ſententia ipſa reclamant huic lectioni; lege: ἐπίσταμαί σε.

καὶ εἶπα, ὁ ὢν &c.] Hieronym. *Et dixi: Qui* P. 60.
es. At in ſua Ieremiæ interpretatione: *Et dixi. A, a, a, Domine Deus.* Hic nempe LXX, iſtic Ebraica ſecutus eſt. Corderius autem: *Et dixi, O on.* Ita quidem vertere de-